

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň JUDr. Petry Kamínkové a JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobce: **X. D. N.**
bytem X

zastoupený advokátem Mgr. Ondřejem Fialou
sídlem Václavské náměstí 808/66, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o **žalobě na ochranu proti nečinnosti** žalovaného v řízení vedeném pod sp. zn. OAM-06229/PP-2023

takto:

- I. Žalovaný je povinen vydat ve lhůtě 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku rozhodnutí o žalobcově žádosti ze dne 4. 5. 2023 o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 12 200 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho zástupce, advokáta Mgr. Ondřeje Fialy.

Odůvodnění:

1. Podstatou projednávané věci, zahájené žalobou podanou dne 7. 8. 2023, je spor o to, zda je žalovaný nečinný v řízení o žalobcově žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu

rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 87b odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „pobytový zákon“).

2. Žalobce podal tuto žádost dne 4. 5. 2023, a jelikož žalovaný byl podle jeho názoru v řízení nečinný, požádal dne 4. 7. 2023 nadřízený správní orgán, Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, o ochranu proti nečinnosti. Komise jeho žádosti vyhověla a dne 31. 7. 2023 vydala opatření proti nečinnosti, č. j. MV-117703-3/SO-2023, v němž konstatovala, že žalovaný nevydal rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě 60 dnů dle § 169t odst. 6 písm. f) pobytového zákona ve znění účinném do 30. 6. 2023, a uložila mu tak učinit do 60 dnů od doručení opatření proti nečinnosti.

Průběh soudního řízení

3. Žalobce v žalobě namítl, že žalovaný je nečinný, neboť zákonná lhůta v délce 60 dní pro vydání rozhodnutí již marně uplynula. S lhůtou uloženou žalovanému v opatření proti nečinnosti žalobce nesouhlasí, neboť ji považuje za nepřiměřeně dlouhou. V této souvislosti upozornil také na to, že již jen samotné vyřizování žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti trvalo 27 dnů.
4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 5. 10. 2023 uvedl, že není v řízení nečinný. Opatření proti nečinnosti mu bylo doručeno dne 1. 8. 2023. Již dne 28. 7. 2023 odeslal žalobci výzvu k seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí. Žalobce se s těmito poklady seznámil dne 23. 8. 2023 a jeho vyjádření k nim došlo žalovanému dne 25. 9. 2023. Žalovaný doplnil, že v nejbližší době o žádosti rozhodne.
5. Žalobce v replice ze dne 20. 10. 2023 konstatoval, že vyjádření žalovaného nenabízí nic relevantního pro posouzení věci, rozvinul svou argumentaci obsaženou již v žalobě a uvedl, že nečinnost při vydání rozhodnutí je objektivním stavem, který nastal již marným uplynutím lhůty pro vydání rozhodnutí. Žalobce opětovně vyjádřil svůj nesouhlas s nepřiměřeně dlouhou lhůtou stanovenou v opatření proti nečinnosti. V této souvislosti zdůraznil, že lhůta stanovená nadřízeným správním orgánem již marně uplynula, avšak žalobce zůstává nadále nečinný.
6. Při jednání dne 5. 12. 2023 žalobce sdělil soudu, že žalovaný o jeho žádosti dosud nerozhodl, a setrval na svém procesním stanovisku. Žalovaný se jednání nezúčastnil.

Posouzení věci

7. Soud projednal žalobu podle § 79 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podle něž ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek. V řízení o ochraně proti nečinnosti soud rozhoduje podle skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 81 odst. 1 s. ř. s.).
8. Žalobce podal žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 87b odst. 1 pobytového zákona dne 4. 5. 2023. Lhůty pro vydání rozhodnutí upravuje § 169t pobytového zákona, a podle jeho odst. 6 písm. f), ve znění účinném do 30. 6. 2023, Ministerstvo vnitra rozhodne o žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu ve lhůtě do 60 dnů ode dne podání žádosti.

9. Lhůta pro vydání rozhodnutí o žalobcově žádosti uplynula dne 3. 7. 2023. Žalovaný v průběhu správního řízení nepožádal o vydání závazného stanoviska a obsah správního spisu nenasvědčuje tomu, že by byl žalobcův případ zvlášť složitý. Pokud by tomu tak přesto bylo, rozhodnutí by muselo být vydáno nejpozději 2. 8. 2023. Pro úplnost soud dodává, že během této doby nenastala žádná skutečnost ve smyslu § 169t odst. 9 pobytového zákona, kvůli níž by lhůta pro vydání rozhodnutí po určitou dobu neběžela. Nejpozději 3. 8. 2023 se tak žalovaný stal v řízení nečinný.
10. Mezi podmínky řízení patří to, že žalobce bezvýsledně vyčerpal prostředky stanovené v § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na ochranu proti nečinnosti.
11. Žalobce požádal nadřízený správní orgán o provedení opatření proti nečinnosti dne 4. 7. 2023, ten tak dne 31. 7. 2023 učinil, kdy uložil žalovanému rozhodnout o žalobcově žádosti ve lhůtě 60 dnů od doručení opatření proti nečinnosti.
12. Situací, kdy nadřízený správní orgán učiní k návrhu účastníka opatření proti nečinnosti a přikáže vydat rozhodnutí ve stanovené lhůtě, se zabýval Ústavní soud v nálezu ze dne 24. 8. 2023, sp. zn. IV. ÚS 3523/20. V takovém případě „[b]ezvýslednost vyčerpání pak nastane až prvním dnem po konci opatření proti nečinnosti určené a marně proběhlé lhůty, jde-li o lhůtu přiměřenou.“ Ústavní soud ovšem při vědomí toho, jak dlouhou dobu může trvat, než se ukáže, že prostředek ochrany byl bezúspěšný (v extrémních případech až 60 dnů), naznal, že výklad, který neumožňuje přihlídnout k tomu, že bezvýsledné vyčerpání prostředku ochrany nastalo až v průběhu řízení o nečinnostní žalobě, klade další překážky poskytnutí soudní ochrany.
13. Nejvyšší správní soud navázal na tento nálezh vlastní judikaturou, v níž dovodil, že krajský soud má v řízení o nečinnostní žalobě povinnost vyčkat, až lhůta stanovená v opatření proti nečinnosti uplyne (rozsudek ze dne 21. 4. 2022, č. j. 2 Azs 248/2021-34). To však platí pouze v případě, že jde o lhůtu přiměřenou. V rozsudku č. j. 1 Azs 171/2022-54 ze dne 27. 10. 2022 tuto úvahu rozvinul: „Má-li být soudní ochrana proti nečinnosti správního orgánu efektivní, je nezbytné, aby soud hodnotil i přiměřenost stanovené lhůty, a to právě za účelem posouzení, zda byla splněna podmínka bezvýslednosti vyčerpání prostředků ochrany proti nečinnosti. Nepřiměřeně dlouhá lhůta by totiž odsouvala poskytnutí soudní ochrany, resp. naplnění podmínky řízení o bezvýslednosti předchozích prostředků. Samotné posouzení lhůty jako nepřiměřené tak totiž může vést i ke splnění podmínky bezvýsledného vyčerpání prostředku ochrany. S ohledem na výše uvedené to znamená, že správní soud se musí nejprve vypořádat s námitkou nepřiměřené lhůty a teprve pokud ji shledá jako přiměřenou, vyčká jejího uplynutí. Bylo by absurdní, aby v případě nepřiměřené lhůty vystavil soud žalobce povinnosti vyčkávat na její uběhnutí a podat novou žalobu, jak to učinil v této věci městský soud. Stejně absurdní by však bylo, pokud by soud v řízení o žalobě sám vyčkával na konec této lhůty a splnění podmínky bezvýslednosti, byla-li by tato lhůta nepřiměřeně dlouhá.“ Jestliže nadřízený správní orgán uloží vydat rozhodnutí v nepřiměřené lhůtě, žalobce může bez dalšího podat nečinnostní žalobu, neboť jde z hlediska ochrany jeho práv v podstatě o shodnou situaci, jako když tento správní orgán na žádost o opatření proti nečinnosti v zákonné lhůtě nijak nezareaguje. (Shodný názor vyplývá také z rozsudků zdejšího soudu, např. rozsudek ze dne 28. 2. 2023, č. j. 5 A 54/2022-37 či rozsudek ze dne 18. 7. 2023, č. j. 10 A 81 2023).
14. V nynější věci podal žalobce žalobu krátce poté, co žalovaný vyhověl jeho žádosti o opatření proti nečinnosti, stanoviv žalovanému lhůtu pro vydání rozhodnutí v délce 60 dnů od doručení opatření proti nečinnosti. Tato lhůta již uplynula dne 30. 9. 2023. Soud zde

pokládá za vhodné poznamenat, že lhůtu stanovenou nadřízeným správním orgánem nepovažuje za přiměřenou. Důvodem je, že část lhůty běžící od okamžiku doručení opatření proti nečinnosti (60 dnů) je sama o sobě stejně dlouhá jako zákonná lhůta pro vydání rozhodnutí. Také Nejvyšší správní soud v již citovaném rozsudku, č. j. 1 Azs 171/2022-54, uvedl, že *„lze akceptovat, že nadřízený správní orgán uložil v opatření proti nečinnosti lhůtu ve stejné délce, jež je stanovena zákonem k rozhodnutí, jen ve výjimečných případech. Pravidlem by naopak měla být lhůta podstatně kratší.“* Soud přihlédl rovněž k tomu, že nadřízený správní orgán využil pro vydání opatření proti nečinnosti téměř celou zákonnou lhůtu (30 dnů podle § 80 odst. 6 ve spojení s § 71 odst. 3 správního řádu).

15. Žalobce podal žalobu dne 7. 8. 2023, tedy v době, kdy byl žalovaný nečinný a kdy délka řízení již přesáhla zákonnou lhůtu pro vydání rozhodnutí. Jelikož se žalobci nedostalo opatřením proti nečinnosti účinné ochrany, byly podmínky řízení splněny již v době podání žaloby. Z písemného vyjádření žalovaného ze dne 5. 10. 2023 vyplývá, že žalovaný o žalobcově žádosti dosud nerozhodl. Žalobce při jednání potvrdil, že napadené rozhodnutí dosud vydáno nebylo; žalovaný se jej přes své předvolání nezúčastnil. Za této situace soud shledal, že nečinnost žalovaného nadále trvá.

Závěr a náklady řízení

16. Soud seznal, že žalovaný je v řízení o žalobcově žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské nečinný, a proto mu podle § 81 odst. 2 s. ř. s. uložil povinnost vydat o této žádosti rozhodnutí ve lhůtě 15 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku. Délku této lhůty soud považuje s ohledem na dosavadní délku řízení za přiměřenou.
17. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto má proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, jež sestávají ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 2 000 Kč a z nákladů zastoupení advokátem. Výši nákladů řízení soud určil v souladu s vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném ke dni provedení jednotlivých úkonů, a jsou tvořeny odměnou za tři úkony právní služby po 3 100 Kč: převzetí a přípravu zastoupení, sepsí žaloby ze dne 7. 8. 2023 a účast při jednání před soudem 5. 12. 2023 [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), g)] a paušální náhradou hotových výdajů 300 Kč za každý z těchto tří úkonů (§ 13 odst. 4). Soud nepřiznal náhradu nákladů na sepsí repliky ze dne 20. 10. 2023, neboť ji neshledal účelnou. Žalobcovy náklady zastoupení advokátem tak činí 10 200 Kč a náklady řízení celkem 12 200 Kč. Žalovaný má povinnost je nahradit žalobci ve lhůtě 30 dnů k rukám jeho zástupce (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 5. prosince 2023

JUDr. Ludmila Sandnerová, v. r.
předsedkyně senátu